

NJA 2011 s. 270
DeLaval ./. Lely
(mjölkkningsrobotar)

Preskription av krav på ersättning för intrång i patent genom en serie av intrångshandlingar

Advokat Ulf Dahlgren
5 april 2017

VMS

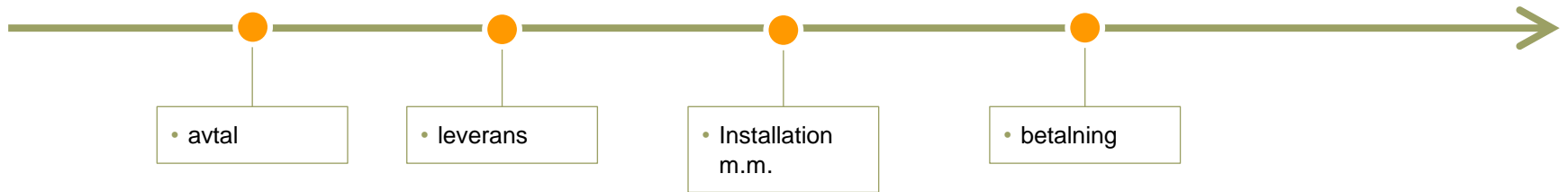
58 § patentlagen

- Ersättning för utnyttjandet av uppfinningen
- Ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört
- Talan om ersättning får endast avse skada under de senaste fem åren innan talan väcktes

Exempel 1

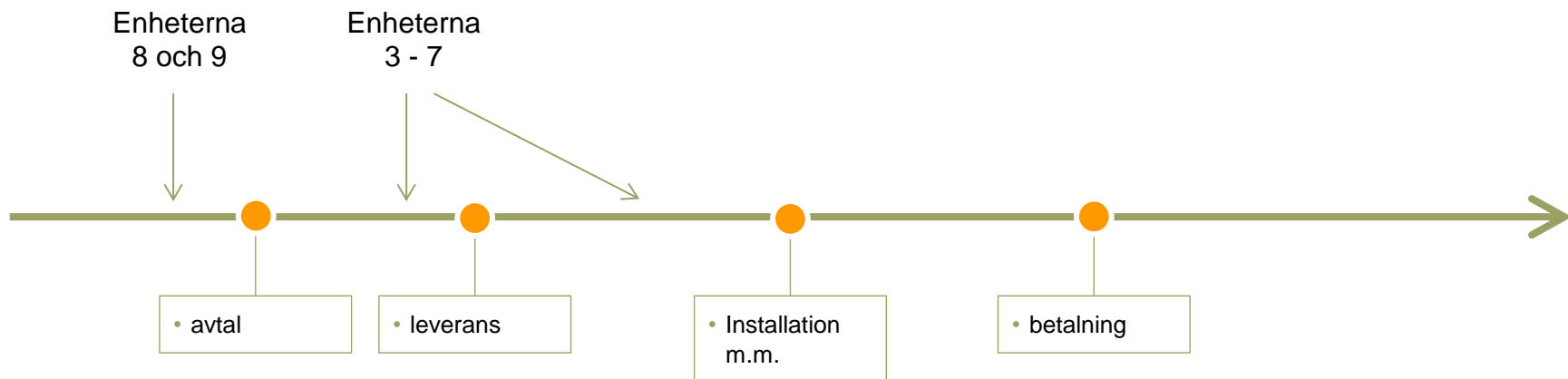
Exempel 2

	Avtal	Leverans	Installation	Start up	Slutförd intrim- ning	Slutbetalning
1	1997-09-22	1998-03-25	1998-03-26	1998-03-26	1998-04-08	1998-03-26
2	1997-09-22	1998-03-25	1998-03-26	1998-03-26	1998-04-08	1998-03-26
3	1997-09-24	1998-04-27	1998-05-13	1998-05-13	1998-05-26	1998-05-13
4	1997-12-30	1998-04-17	1998-05-27	1998-05-27	1998-06-09	1998-05-27
5	1997-12-30	1998-04-17	1998-05-27	1998-05-29	1998-06-11	1998-05-29
6	1998-01-20	1998-08-17	1998-10-14	1998-10-14	1998-10-27	1998-10-14
7	1998-01-20	1998-08-17	1998-10-14	1998-10-14	1998-10-27	1998-10-14
8	1998-05-15	1999-03-08	1999-03-24	1999-03-24	1999-04-06	1999-03-24
9	1998-05-28	1999-03-08	1999-04-12	1999-04-12	1999-04-25	1999-04-12

Enheterna 1-2, 4-5 respektive 6-7 utgör leveranser av två enheter till en och samma köpare.

Preskriptionsdag 9 maj 1998

Prop. 1966:40 s. 206 ff. och 347 f.

- Utgångspunkten för bedömningen av när preskriptionstiden börjar löpa bör vara tidpunkten för skadans faktiska uppkomst.
- Det måste beaktas att intrånget mestadels inte är inskränkt till en enstaka handling utan är av fortgående karaktär. I sådana fall bör preskriptionstiden räknas successivt från varje tidpunkt under vilket intrånget fortgår.
- Lagrådet: Avfattningen av lagtexten ger närmast stöd för den tolkningen att utgångspunkten ska vara den tidpunkt då skadan uppstod, oavsett när intrånget skedde.

Rätt till ersättning

	Utnyttjande	Ytterligare skada
Tingsrätten	Ja	Ja
Hovrätten	Ja	Ja
Föredragande HD	Nej	Ja
HD	Nej	Nej

Tingsrätten

- Man bör i preskriptionshänseende se till varje försäljning av mjölkningsroboten separat. Därvid bör man beakta att det vid varje enskild försäljning av en mjölkningsrobot förekommer en serie intrångshandlingar.
- Försäljningarna har i detta fall bestått av en rad olika åtgärder, t.ex. avtal, leverans, installation och driftsättning, som var för sig utgör intrångshandlingar.
- Det är tillräckligt att visa att det, avseende försäljning av respektive mjölkningsrobot, förekommit en intrångshandling under en femårsperiod innan talan väcktes för att inte rätten till ersättning för utnyttjande ska vara preskriberad. Eftersom försäljningarna bestått av flera intrångshandlingar bör nämligen preskriptionstiden räknas successivt från varje tidpunkt intrånget pågår.

Tingsrätten (fortsättning)

Ersättning för utnyttjande

- Avtal med efterföljande installation utgör en serie intrångshandlingar per robot från vilka rätten till skälig ersättning inte kan preskriberas tidigare än fem år från sista intrångshandlingen.
- *Ersättning för ytterligare skada*
- Det uteblivna täckningsbidraget som DeLaval vill ha ersättning för skulle inte ha influtit förrän i slutet av 1999 [då DeLaval började med försäljningen av VMS]. Den eventuella skada som DeLaval lidit i detta avseende torde således ha uppkommit tidigast i slutet av 1999. Med detta synsätt är inte DeLavals krav på ersättning för förlorat täckningsbidrag preskriberat.
- Oavsett detta kan inte preskriptionsfristen för den ytterligare skada försäljningen vållat börjat löpa förrän samtliga intrångshandlingar under en viss försäljning upphört.
- Visserligen innebar redan försäljningsavtalen att Lely gentemot sina kunder blev förpliktat att leverera och installera intrångsprodukterna. Detta är dock helt Lelys eget ansvar och skadan för DeLaval hade kunnat undvikas genom avbrytande.

HD

- Vid en serie av intrångshandlingar löper en preskriptionstid från den tidpunkt då en skada uppkom till följd av den ursprungliga intrångshandlingen och därefter en ny preskriptionstid för varje tillkommande skada till följd av en ny intrångshandling.
- Ersättning för utnyttjandet av patentet ska motsvara en skälig licensavgift. Skyldigheten att betala sådan ersättning till DeLaval får anses ha uppkommit när Lely ingick avtal om försäljning.
- Skada för utebliven vinst uppstod vid tidpunkten för respektive försäljningsavtal. Någon senare skada har inte inträffat. Någon ny preskriptionstid bör inte räknas från tidpunkterna för senare intrångshandlingar. Det gäller även om en möjlighet kvarstod för Lely att bryta avtalen med köparna.

HD (fortsättning)

- Att ta underlåtenheten att bryta ett avtal till utgångspunkt för beräkning av preskriptionstiden skulle nämligen medföra komplikationer, bl.a. på så sätt att det är osäkert hur länge en sådan underlåtenhet ska anses pågå. Vidare bör skadan, i en situation som den aktuella där skadan får anses ha uppkommit vid varje individuellt försäljningsavtal, hänföras till en tidpunkt som kan tillämpas genomgående för olika försäljningar.

Diskussion

- Bortse från intrångsgörarens möjlighet att avstyra ett påbörjat intrång?
- Om utbudande av intrångsföremål leder till förlorad försäljning (utebliven vinst) förvärras då skadan vid ett försäljningsavtal?

